

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Appendix, De cultu Virginis Deiparæ quædam moderna refelluntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

Martyres obsecrandi sunt... possunt pro peccatis nostris rogare. Et *Orat. 2. de Preparat. Missæ*. Apostolorum intercessionem imploro, Martyrum preces depono, confessorum orationes expostulo, salium Domine Deus preces nunquam spernis. Longior forem si eodem modo loquentem adducerem S. Chrysostomum in *Liturg.* S. Cyprianum de *Stella & Magis.* Cyrillum Hierosol. *Catech. Mystag. 5.* Eusebium Alex. *Hom. de Sanctis*, & alios indubitatos primitivæ Ecclesiæ testes: ex quorum consensu quomodo nostri temporis Sectarii erroris convincantur jam supra tradidimus.

Doctōris Morlai Angli de his nova quadam esfugia refelluntur.

Doctōr hic in Anglia celebris, & jam grandævus, qui & Belgium pridem lustravit, in suis Tractatibus circa dogmata aliqua Ecclesiæ Romanæ pag. 31. sic pronunciat. *Negari non potest, quin talis sit in Ecclesiâ Romana nunc Sanctorum & Angelorum, qualis olim apud Gentiles Heroum & Damonum cultus fuit.*

Doctōr eximie Accusator es: Inane ergo est effatum illud tuum, *Negari non potest*, cum tibi incumbat istud positivè probare. Sed ut gratis gratiam faciamus, nos cum Augustino, Theodoro, Cyrillo &c. latam in eo cultu differentiam facilè assignamus. Gentiles suos Heroes veros esse Deos credebant, nos Sanctos nostros tantum ut Dei amicos agnoscimus & veneramus. Er hinc ulterius, illi Heroibus istis tanquam Diis Sacrificia offerebant: inter Catholicos nihil per umbram simile, qui omnia sacrilegum esse profitentur alteri quam soli Deo sacrificare. Nescio quomodo possit aliquis hoc ignorare qui res Catholicorum tanto tempore non oscitanter exploravit. Instat tamen sic Morlaeus pag. 22. *Cultus Damonibus exhibitus erat illorum invocatio, in imaginibus veneratio, templorum & Altarium dedicatio, votorum in morbis & periculis nuncupatio &c.* ex quibus inferri cupit hæc eadem in honorem Sanctorum & Angelorum facta, cedere in Dei & Christi contumeliam.

Non potuit ergo Doctōr tantus distinguere inter Objecta quibus illa invocatio, dedicatio, nuncupatio præstatur. Eximie Domine, Invocatio, dedicatio &c. non est res per se mala. Sed invocatio Dæmonis res pessima est. Vobis igitur incumberebat ostendere, eodem modo sacrilegum esse Dæmones Dei inimicos, & Sanctos Dei amicos invocare. Nolo tantos viros à me doceri: audiant in eandem sententiam duo suprema Religionis Christianæ oracula. S. Augustinus contra Faustum cap. 18. sic loquitur. Dicit Apostolus, Quæ immolant Gentes dæmonis immolant & non Deo: Non quod offerebatur culpans, sed quia illis offerebatur. Consentit S. Hieronymus lib. cont. *Vigilantium* cap. 3. Illud fiebat Idolis & ideo detestandum: hoc fit Martyribus, & ideo recipiendum. Expende an Morlaeus his primæ Ecclesiæ oraculis præferendus.

Instat iterum pag. 25. Neminem ex Angelis vel Sanctis invocare possunt cum fide, quin illum cordis scrutatorem agnoscant, & præterea in illum tanquam Deum credant &c.

Sed neutrum veri speciem ullam præfert. Jam enim supra manifestum fecimus, quomodo Sancti

sine tali cordium scrutatione in visione Deitatis ut speculo lucidissimo Fidelium invocationem cognoscere possint non minus quàm Sanctos in terrâ existentes absentium cogitationes & acta cognovisse Scriptura pluribus exemplis testatur, quod nec Adversarii audent inficiari. Quod autem non possit aliquis invocari nisi in illum tanquam in Deum credatur, assertio est maximæ inficitia, ac si invocari non possit alius ut supremus Dominus, alius ut mediator aut patronus qui apud illum intercedat. Quid est in rebus etiam humanis communius?

Instat porro Morlaeus pag. 27. & 28. Orant Papista Sanctos non solum (Patronos) ut impetrent, nobis aliquid à Deo, sed etiam ut ipsi ea præsentent, quod patet legenti Breviarium Romanum &c.

Respondetur facile, Papistas orantes rogare Sanctos ut ea præsentent, intercedendo apud Deum ut illa oranti per illum præsententur. Hoc certè est ex parte eorum præstari quod ab illis ab homine fidei depositum, nisi velis lufum in verbis excitare. Sic fanè & vos loqui oportet cum Scriptura *Apocalypses* cap. 4. Gratia vobis & pax ab eo qui est, & qui erat, & qui venturus est, & à septem Spiritibus qui in, conspectu Throni ejus sunt. Ita nempe, ut sicut Deus per omnipotentiam, ita spiritus illi suo modo gratiam & pacem largiantur. Si quis profectò Catholicus, sicut Joannes Apostolus in *Apocalypsi* loqueretur, quod à vobis lites, & verborum aucupia pateretur!

Plura in hujusmodi Commentationes novas & inanes præbet L. W. *Revisio*. eruditissima, de judicio Doctōris Morlai, anglicè conscripta.

APPENDIX.

De cultu Virginis Deiparæ quadam moderna refutantur.

Doctrina Catholica est primò, D. Virginem esse verè ac propriè Dei Matrem & Genetricem, contra Nestorium.

II. Eandem semper Virginem permanisse ante partum, in partu, & post partum.

III. Illam supra omnes Angelos & Sanctos cultu Hyperdulie honorandam esse.

IV. Virginem Deiparam nullo unquam peccato actuali inquinatam fuisse, definit Tridentinum.

V. Illam à labe originalis peccati semper immunem fuisse, communis est in Ecclesiâ sensus & sententia, non de fide.

VI. Virginem Mariam esse omnium Fidelium apud Deum Mediaticem, Dominam, Advocatam, Cæli Terræque Reginam, Peccatorum Refugium, & Matrem Misericordiæ, dogmata sunt & Privilegia sine controversia à Christi Fidelibus semper recepta.

Contra hunc Ecclesiæ sensum nullam vim habent, *Monita quadam salutaria, B. Virginis ad Cultores suos indiscretos*, in libello quodam Anonymo in vulgus nuper sparso, cum magno Fidelium scandalo.

Primò, quia libellum istum, & suspectam illius doctrinam, & loquendi modos, cum summa offensione & scandalo rejecit communis Fidelium consensus.

Secundò, Quia idem Libellus Sedis Apostolicæ decreto reprobatus, & prohibitus fuit.

Tertio, Quia in Virginis cultu & invocatione carpit

carpit varias fidelium praxes, titulos, & eucomia sensui Sanctorum Patrum maximè conformia, uti facile patebit ex paucis ipsorum testimoniis, quæ hic brevi methodo subjiciam.

Audi S. Bernardum, sermone de Nativitate Virginis, in communi sensu Fidelium, Mariam ut *Mediatricem*, ut *Spem*, ut *Fiduciam* nostram invocantem. „Exaudiet ubique Matrem Filium, exaudiet Filium Patrem. Hæc peccatorum scala, hæc mea maxima Fiducia est, hæc tota ratio spei meæ &c. Quæ verò ratione hæc de Virgine dicantur, idem explicat: Opus est, inquit, Mediatore ad Mediatorem istum, nec alter nobis utilior, quàm Maria.

Idem argutè docet, & explicat Rupertus. „Sicut Luna lucet & illuminat, luce non suâ, sed ex Solo concepta: Sicut, ô Beatissima, hoc ipsum quod tam lucida es non ex te habes, sed ex gratia divina, gratia plena... Quia sicut ex te natum Dei Filium, solem verum, solem æternum adoramus & colimus, ut Deum verum, sic & Te honoramus atque veneramus ut veri Dei Genitricem. Scientes (nota) quia totus honor impensus Matri sine dubio redundat in gloriam Filii.

Consonat his Doctor Seraphicus Sanctus Bonaventura in Speculo B. Virginis cap. 5. Abyssus, inquit, est Maria in Bonitate & Misericordia profundissima; unde etiam profundissimam Misericordiam Filii sui pro nobis interpellat, quasi abyssus abyssum invocat.

Accedit S. Antonius 3. part. tit. 15. cap. 22. §. 9. Deus misericordiam nedum magnam, sed Maximam fecit in Virgine pia, ut meritò nominetur Maria Mater Misericordiae, & Regina ejus... hanc (Misericordiam) qui petit sine ipsa duce, sine pennis tentat volare.

Nec minor canit S. Ephrem. de laudibus Deiparæ, Ave, inquit, Dei & hominum Mediatrice optima, Ave, totius terrarum orbis Conciliatrice efficacissima.

Huic doctrinæ innixus S. Basilius orat. de Nativitate Deip. sic concludit: „De Virgine qui omnia illustra, & gloriosa dixerit, nunquam à veritatis scopo aberraverit.

Frustra igitur *Monior* quicunque importunus Fideles huic doctrinæ insistentes carpere conetur, tanquam indiscretos Virginis Cultores. Poterit ex communi Patrum ac Fidelium mente & sententia ea facile intelligere & explicare, quæ in deteriorem sensum invidiosè detorquet: quod qui porro tentabit, contra hanc Lunam frustra larrabit.

CAPUT XII.

De veneratione Imaginum Christi & Sanctorum.

Honorandas esse Imagines Christi ac Sanctorum docet Ecclesia Catholica Romana, eo cultu qui à Tridentino exponitur Sess. 25. de Invocat. & Vener. Sanctor. ubi declarat Imagines Christi, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum in templis præferrim habendas & retinendas, iisque debitum honorem, & venerationem impertiendam. Non quod credatur inesse aliqua in iis dignitas vel virtus propter quam sint colendæ, vel quod ab eis aliquid sit petendum, vel quod fiducia in Imaginibus sit figenda, sicut olim fiebat à Gentilibus: sed quia honor qui il-

lis exhibetur, refertur ad Prototypa quæ repræsentant; ita ut per Imagines quas osculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus, & Sanctos quorum illæ similitudines gerunt, veneremur.

II. Hanc doctrinam oppugnant moderni Sectarii: & eundem contra primitivam Ecclesiam impugnant hæretici ab ea olim damnati: nam Manichæi docebant Imagines Christi non esse colendas, sed res esse phantasticas, ut testatur S. Augustinus contra Faustum lib. 20. c. 14. & postea ipsa Ecclesia in Concilio Nicæno 2. congregata.

Idem 4. sæculo tenebant Ariani hæretici, & hanc ob causam in Synodo Nicæna Aët. 6. Eusebius tanquam Arianus accusabatur. Ergo vel erravit primitiva Ecclesia hanc hæresim reprobando, vel errant moderni Sectarii eam amplectendo.

III. Probatur autem Catholica veritas primò, Quia in Scripturis aliqua creaturæ rationis expertes dicuntur honorandæ, propter ordinem singularem quem habent ad Deum & res divinas, sicut habent Imagines ad Christum, & Sanctos. Nam de Arca testamenti dicitur *Psal. 98. Adorate scabellum pedum ejus quia Sanctum est.* Et Exodi 25. vers. 18. jussit Deus Moysen supra Arcam fœderis collocare duos Cherubinos aureos, quibus simul cum Arca honos deferretur: *Facite duos Cherubim aureos, & producite eos ex utraque parte oraculi.* Denique Num. 21. vers. 8. Deus mandavit erigi statuam sive imaginem serpentis aeneam, quæ populo in veneratione fuit, tum quia ex ejus aspectu à serpentum morfu sanabantur, tum quia figura erat Christi in Cruce pendentis. Ergo etiam Imagines sint rationis expertes, potest illis deferri aliquis honor, quid ad ipsum Deum, Christum, aut Sanctos Dei amicos referatur.

IV. Opponunt Sectarii, Catholicos honorando Imagines committere idololatriam, & peccare contra divinum præceptum *Deuteronom. 4. Non facies tibi sculpsile ut adores illud*, & alia hujusmodi loca quibus in Scripturis idololatria prohibetur. Sed hæc frustra, & malignè Catholicis objiciuntur, cum apertè profiteantur se non facere sibi sculpsile aut Imagines, ut illas adorent more gentilium. Illorum enim doctrina de cultu Imaginum initio hujus capituli ex Tridentino declarata, à tali adoratione & cultu longissimè remota est. Quomodo ergo possunt exercere illum cultum quem ipsi damnant ac detestantur? Aut qua fide possunt Ministri, qui hæc sciunt & legunt, talem calumniam Catholicis affingere ut eos populo reddant exosos. Vera certè fides nunquam per tales artes, ac fraudes propagata fuit.

V. Probatur secundo, ex perpetua Ecclesiæ consuetudine jam inde à temporibus Apostolorum depingendi, & prædicto modo colendi Imagines Christi, & Sanctorum. Ipse enim S. Lucas Evangelista venerationis ergo B. Virginis Imaginem depinxit, ut testatur antiquissimus Metaphrastes in vita S. Lucae.

Secundi post Christum sæculi consuetudinem refert Methodius *Oratione 2. de Resurrect.* Quas quidem ex auro Imagines conflamus Angelorum, ipsius principatus & potestates referentes, eas ad honorem & gloriam Dei conficimus.

S. Athanasius tertio circiter sæculo, ad Antioch. cap. 38. Absit ut quemadmodum Græci faciunt, nos Christiani tanquam Deos imagines adoremus, affectio-

Arsde
kin

Theo-
logia